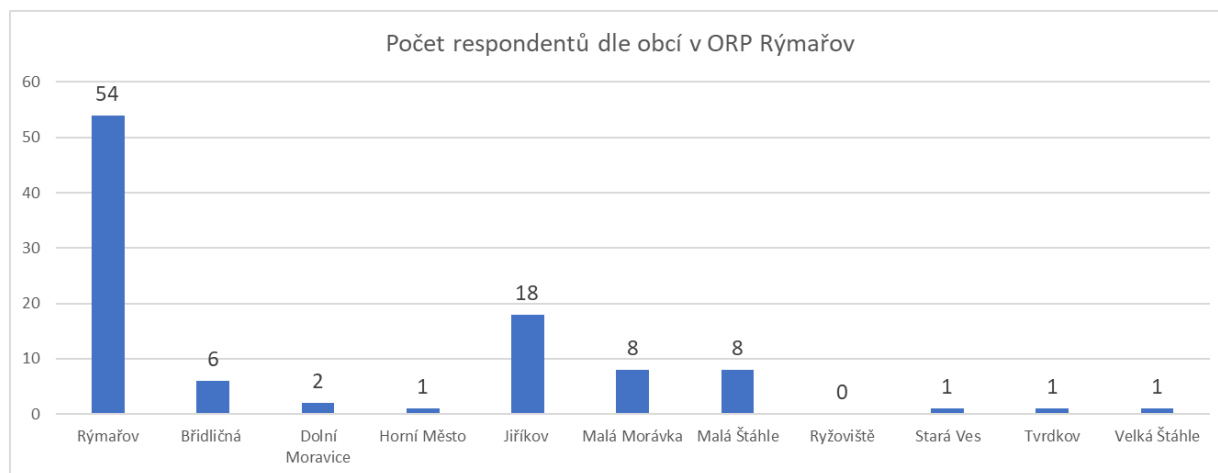

Výsledky dotazníkového šetření – kvalita ovzduší

Dotazníkové šetření zaměřující se na zlepšování kvality ovzduší na území ORP Rýmařov probíhalo v období od listopadu 2025 do konce března 2026. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 100 respondentů. Dotazník byl rozdělen do 11 částí zaměřených na otázky týkající se ovzduší na území ORP Rýmařov. Součástí dotazníků byla možnost, aby se občané mohli vlastními slovy vyjádřit, jak oni sami vnímají kvalitu ovzduší na našem území. Dotazníkové šetření poslouží mimo jiné i Městskému úřadu Rýmařov k lepšímu monitoringu situace o způsobech vytápění na území ORP Rýmařov.

Počet respondentů

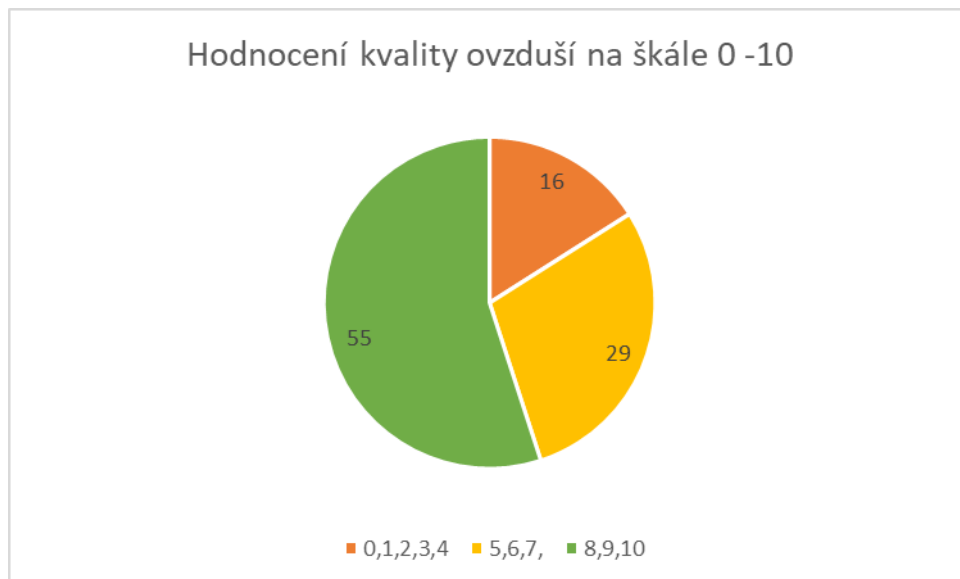
Na území ORP Rýmařov se nachází celkově 11 obcí s celkovým počtem obyvatel kolem 14 500. Největší obcí v území je Rýmařov s počtem obyvatel kolem 7800 a na druhou stranu nejmenší obcí vyskytující se v území správního obvodu je Malá Štáhle s celkovým počtem obyvatel 113. Dotazníkového šetření se zúčastnili občané skoro ze všech zastoupených obcí, jedinou výjimkou byla obec Ryžoviště, kde se ani jeden z jejich občanů šetření nezúčastnil. Největší zastoupení měl pochopitelně Rýmařov s počtem 54 participujících respondentů. Naopak nejmenší účast byla zaznamenána v obcích Horní Město, Stará Ves, Tvrdkov a Velká Štáhle, kde dotazník vyplnil pouze jeden občan. Konkrétní počty jsou uvedené v následujícím grafu.

Kvalita ovzduší – 1. část

Na škále od 0 do 10 měli respondenti možnost ohodnotit dle jejich mínění, jaká je kvalita ovzduší na území ORP Rýmařov. Z odpovědí respondentů vyplývá, že vnímání kvality ovzduší mezi obyvateli Rýmařovska je hodnoceno v celé šíři možných odpovědí. Celkově lze však konstatovat, že občané kvalitu ovzduší hodnotí převážně pozitivně, protože celkem 55 respondentů hodnotilo kvalitu ovzduší známkou

7 a výše. Nejčastější odpovědí byla hodnota 8 (23x) a naopak nejméně zastoupenou byla hodnota 2 (2x). Podrobnější výsledky jsou zachyceny v grafu níže.

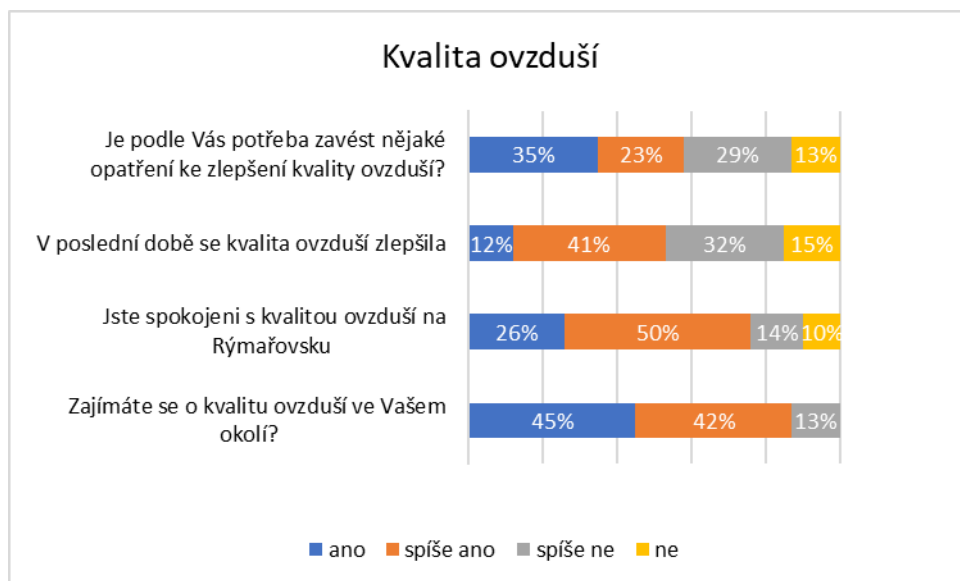
Shrnutí: Více jak polovina respondentů hodnotí kvalitu ovzduší velmi pozitivně.

Kvalita ovzduší - 2. část

V rámci další části dotazníkového šetření, která byla opět zaměřena na kvalitu ovzduší, byly otázky směřovány trochu více do detailu. Respondenti odpovídali na následující otázky a výroky:

- Zajímáte se o kvalitu ovzduší ve Vašem okolí?
- Jste spokojeni s kvalitou ovzduší na Rýmařovsku
- V poslední době se kvalita ovzduší zlepšila
- Je podle Vás potřeba zavést nějaké opatření ke zlepšení kvality ovzduší?

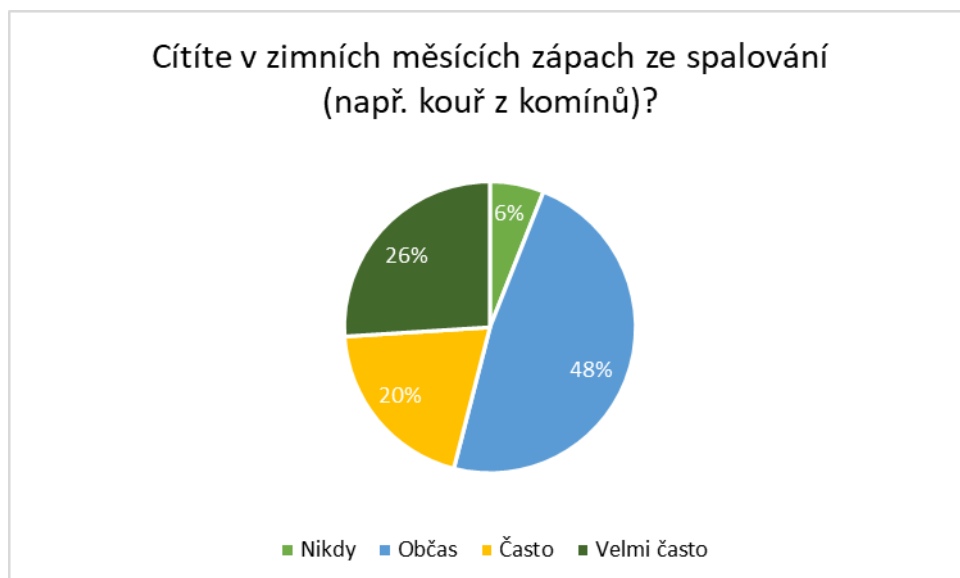
K dispozici byly možnosti ano, spíše ano, ne a spíše ne. Ve všech zodpovězených otázkách a výroků převažovala možnost ano či spíše ano. Občané se zejména shodli na tom, že se o ovzduší ve svém okolí zajímají (87 %) a že jsou spokojeni s kvalitou ovzduší na Rýmařovsku (76 %). Oproti tomu 37 % dotázaných se shodlo, že se v poslední době kvalita ovzduší nezlepšila. Na detailnější odpovědi lze nahlédnout v následujícím grafu.

Shrnutí: Občané se o kvalitu ovzduší zajímají a hodnotí ji celkově pozitivně, ale v posledních letech nezaznamenali výraznou změnu k dalšímu zlepšení.

Zápach kouře

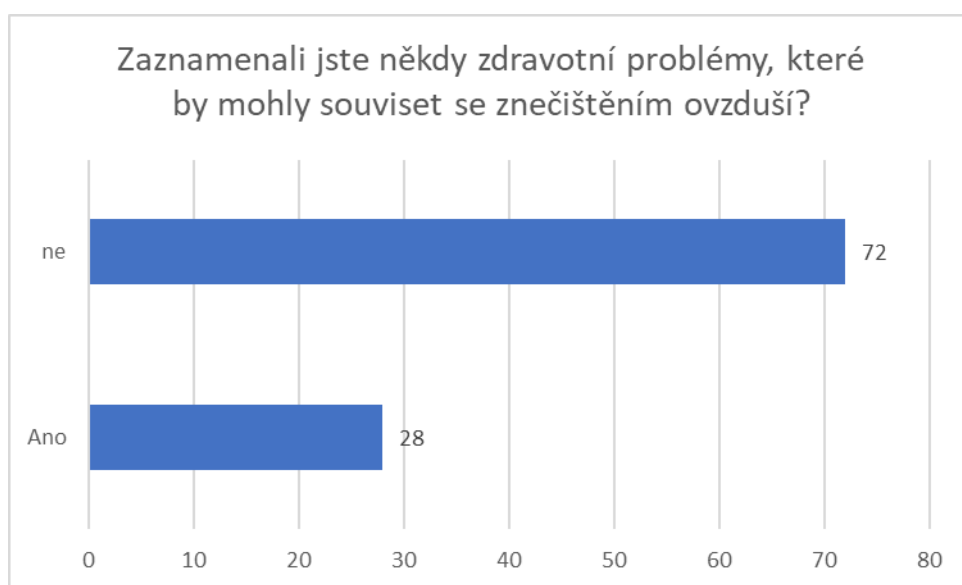
Dle dotazníku je velkým problémem, a to zejména v hlavní topné sezoně rozsáhlý a zapáchající kouř, pocházející zejména z lokálních topenišť. Celkem 46 % respondentů uvedlo, že v zimních měsících často či velmi často cítí zápach z kouřících komínů. Občas tento zápach zaznamená 48 % z dotázaných a pouze 6 % občanů uvedlo, že takovou zkušenost nemají.

Shrnutí: Celkem 94 % z dotázaných uvedlo, že se v zimě setkali se zapáchajícím kouřem z lokálních topenišť. Skoro polovina respondentů sdělila, že se jedná o častý či velmi častý jev.

Zdravotní problémy

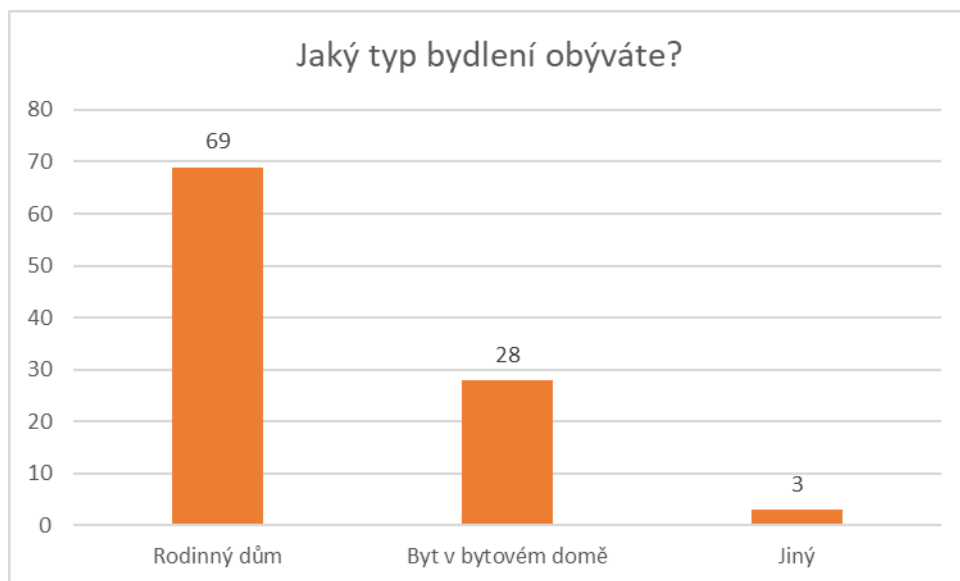
Jednou z mnoha negativních stránek znečištěného ovzduší jsou zdravotní následky, které mohou po vdechnutí nebezpečných látek nastat. Zeptali jsme se proto v dotazníkovém šetření, zda občané někdy zaznamenali zdravotní následky v důsledku znečištěného ovzduší ve svém okolí. Na základě odpovědí lze konstatovat, že většina z dotázaných (72) nepociťuje zdravotní následky způsobené znečištěním ovzduší. Zbýlých 28 respondentů však uvedlo, že látky obsažené v znečištěném ovzduší jim mohly způsobit zdravotní problémy. Tento výsledek není radno podceňovat, a proto je důležité, aby občané dbali pokynů uvedených v návodu spalovacího zdroje, používali vhodné palivo, a především ve svých spalovacích zdrojích v žádném případě nespalovali odpad.

Shrnutí: Téměř dvě třetiny účastníků dotazníkového šetření nezaznamenali zdravotní problémy způsobené znečištěním ovzduší. Je však potřeba zmínit, že u zbylé jedné třetiny vznikly zdravotní problémy způsobené znečištěným ovzduším.

Druh bydlení

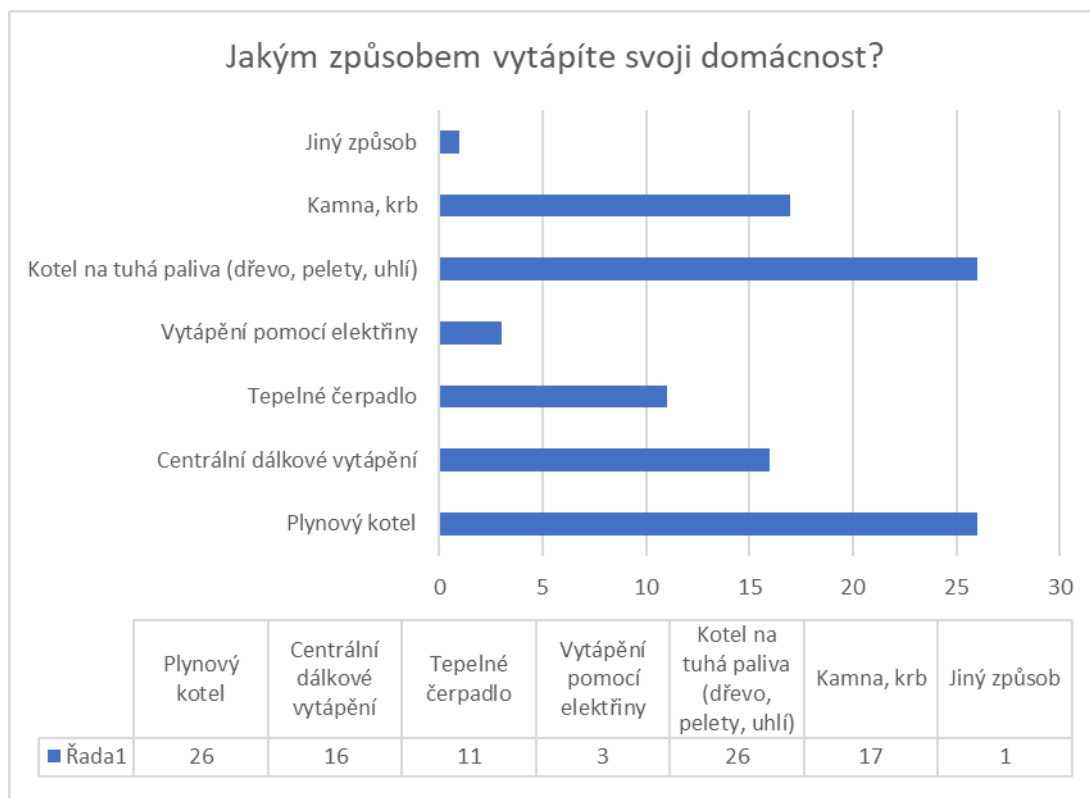
V rámci dotazníkového šetření bylo potřeba zjistit jaký druh bydlení účastníci tohoto šetření na území ORP Rýmařov obývají. Největší zastoupení mělo bydlení v rodinném domě (69). Byt v bytovém domě (panelové a činžovní domy) jako svůj typ bydlení uvedlo 28 z dotázaných a pouze 3 lidé uvedli, že využívají jiný typ bydlení, přičemž se s největší pravděpodobností se jednalo o chaty či jiná stavení určená pro rodinnou rekreaci.

Shrnutí: Skoro dvě třetiny z dotázaných uvedlo, že žijí v rodinných domech. Lidé žijící v bytech také tvořili nemalou část respondentů.

Způsob vytápění domácností

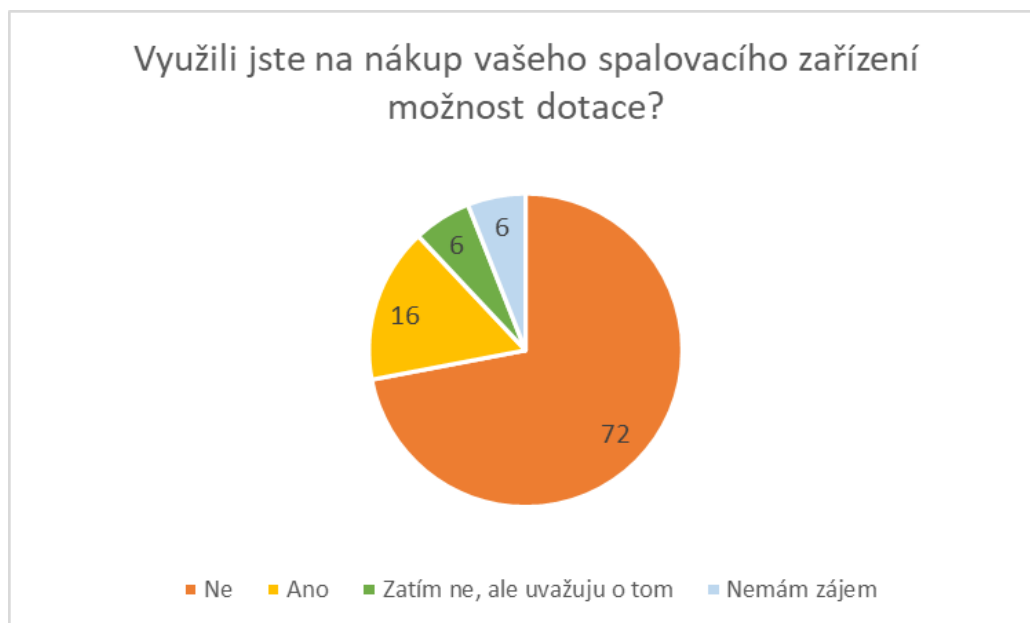
V návaznosti na zjištěný typ bydlení byla pozornost zaměřena také na vytápění domácností, které s typem obydlí úzce souvisí. V současné době je k dispozici široká škála způsobů vytápění, které se liší nejen využívaným zdrojem energie, ale také ekonomickou náročností, provozními náklady a dopady na životní prostředí. Cílem bylo zjistit, jaké způsoby vytápění účastníci šetření na území ORP Rýmařov nejčastěji využívají. V dotazníkovém šetření bylo zjištěno, že nejčastěji využívanými způsoby vytápění jsou plynový kotel a kotel na tuhá paliva, které tvořily největší podíl odpovědí respondentů. Naopak menší zastoupení mělo vytápění pomocí elektřiny (např. elektrokotel, přímotopy. Jeden z dotázaných uvedl jiný způsob vytápění. Další výsledky jsou zachyceny v grafu níže.

Shrnutí: Nejčastějšími způsoby vytápění jsou na základě výsledků z dotazníku vytápění plynem a tuhými palivy (dřevo, pelety, uhlí). Ze všech sledovaných zdrojů mělo vytápění pomocí elektřiny nejmenší zastoupení.

Využití dotačních nástrojů

S ohledem na zjištěné způsoby vytápění byla dále zjišťována také skutečnost, zda respondenti využili při pořízení svého topného zdroje dotační podporu, a to především z programu Nová zelená úsporám. Cílem bylo zjistit míru využívání dotačních titulů při modernizaci či pořízení zdrojů vytápění v domácnostech. Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že převážná většina respondentů (72) nevyužila při pořízení svého topného zdroje žádnou dotační podporu. Potenciální zájem o čerpání dotace v budoucnu uvedlo pouze 6 respondentů, přičemž stejný počet dotázaných uvedl, že o využití dotačních titulů v budoucnu nemá zájem.

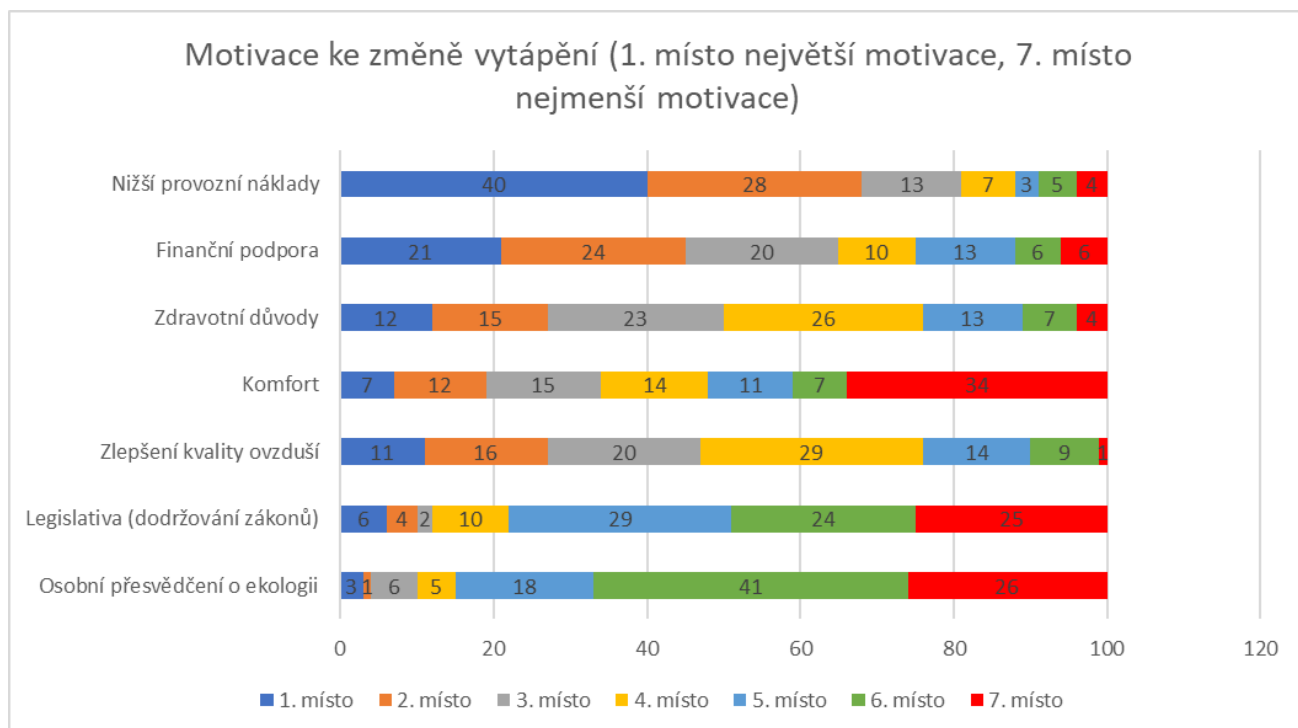

Shrnutí: Téměř dvě třetiny z účastníků dotazníkového šetření nevyužili možnost získat dotaci na svůj zdroj vytápění, což je poměrně překvapivé zjištění. Tento výsledek naznačuje, že o dostupné dotační programy nemusí být mezi občany dostatečný zájem. Zároveň to může poukazovat na určité překážky při jejich čerpání.

Motivace ke změně způsobu vytápění

V návaznosti na předchozí otázku zaměřenou na využití dotace z programu Nová zelená úsporám byla další část dotazníku věnována motivaci respondentů k případné změně způsobu vytápění na ekologičtější variantu. Cílem bylo zjistit, které faktory považují respondenti za nejvýznamnější při rozhodování o změně zdrojů vytápění. Jednotlivé faktory respondenti seřadili podle jejich důležitosti od nejsilnějšího po nejslabší. Výsledky umožňují identifikovat motivace, které mohou ovlivnit rozhodování domácností o přechodu na ekologičtější způsob vytápění.

Výsledky byly hodnoceny na škále od 1 do 7, přičemž hodnota 1 představovala nejvýznamnější motivaci ke změně způsobu vytápění a hodnota 7 motivaci nejméně významnou. Na základě výsledků šetření lze konstatovat, že nejvýznamnější motivací ke změně způsobu vytápění na ekologičtější variantu jsou **nižší provozní náklady**, následované **finanční podporou**. Tyto dva faktory tedy představují hlavní impulzy pro uvažovanou změnu. Naopak nejméně motivačními faktory jsou **legislativní požadavky a osobní přesvědčení o ekologii**.

Shrnutí: Největší motivací ke změně způsobů vytápění jsou jednoznačně nižší provozní náklady a finanční podpora. Naopak dodržování zákonů a osobní přesvědčení o ekologii patřily mezi faktory s nejmenší motivací mezi respondenty.

Nejčastější poznatky

Součástí dotazníkové šetření byla i sekce, kde respondenti (občané) mohli vyjádřit své názory, nápady či opatření týkající se ovzduší na území ORP Rýmařov. Ze všech nasbíraných odpovědí od dotázaných se nejčastěji vyskytovaly podstatou podobné následující odpovědi:

Důslednější kontroly lokálních topenišť a dodržování pravidel spalování

- Respondenti nejčastěji požadovali častější kontroly rodinných domů, kontrolu používaných kotlů a paliv, zákaz spalování odpadů, plastů či jiných nevhodných materiálů a přísnější sankce za porušování předpisů.

Výměna starých kotlů a přechod na ekologičtější způsoby vytápění

- Často se objevovaly návrhy na výměnu zastaralých kotlů, omezení či zákaz vytápění uhlím, podporu tepelných čerpadel, plynového vytápění nebo využívání kvalitnějších paliv.

Omezení emisí z dopravy

- Řada respondentů upozorňovala na potřebu snížit intenzitu silniční dopravy, zejména nákladních vozidel, vybudovat obchvaty, podpořit veřejnou dopravu nebo omezit emise z automobilů.

Kontrola průmyslových podniků a dalších významných zdrojů znečištění

- Respondenti opakovaně zmiňovali potřebu důslednější kontroly průmyslových podniků, spaloven a dalších provozů, které podle nich významně přispívají ke zhoršení kvality ovzduší.

Finanční podpora, osvěta a další opatření

- Mezi další často uváděné návrhy patřila podpora výměny kotlů prostřednictvím dotací, snížení cen energií, lepší informovanost obyvatel o správném vytápění a ochrana zeleně či výsadba stromů.

Tyto odpovědi představují hlavní oblasti, které respondenti považují za nejdůležitější pro další zlepšování kvality ovzduší v regionu.

Závěr

Dotazníkové šetření zaměřené na kvalitu ovzduší v ORP Rýmařov ukázalo, že obyvatelé vnímají kvalitu ovzduší převážně pozitivně, zároveň však upozorňují na přetrvávající lokální problémy, zejména v topné sezóně. Toto dotazníkové šetření je pouze menším vzorkem názorů a poznatků z řad veřejnosti, protože počet obyvatel v ORP Rýmařov je kolem 14 500 a dotazníkového šetření se zúčastnilo 100 osob.

Za hlavní problém je považováno lokální vytápění v domácnostech, především spalování tuhých paliv a občasné používání nevhodných materiálů. Doplnkově je vnímána také doprava a některé průmyslové zdroje znečištění. Část respondentů zároveň uvádí, že v zimním období pravidelně zaznamenává zápach z kouře.

Většina respondentů se o kvalitu ovzduší aktivně zajímá a je s ní obecně spokojena, přesto však existuje významná skupina, která vnímá její zhoršení nebo upozorňuje na negativní dopady na zdraví.

Jako nejdůležitější motivace ke změně způsobu vytápění byly identifikovány ekonomické faktory – nižší provozní náklady a finanční podpora. Naopak legislativní požadavky a osobní ekologické přesvědčení mají výrazně nižší motivační vliv.

Z otevřených odpovědí jednoznačně vyplynula poptávka po důslednějších kontrolách lokálních topenišť, výměně starých kotlů, omezení emisí z dopravy a průmyslu a zároveň po větší osvětě a finanční podpoře ekologických opatření.

Celkově lze konstatovat, že problematika kvality ovzduší je v území ORP Rýmařov vnímána jako důležitá, přičemž obyvatelé zároveň identifikují konkrétní oblasti, ve kterých by mohlo dojít k jejímu dalšímu zlepšení. Výsledky šetření mohou sloužit jako podklad pro orgány ochrany ovzduší při plánování dalších opatření a strategických kroků v této oblasti.